

Fransk fik en tiltrængt fejring

Den 20. marts havde virksomheder og undervisningssektoren sat hinanden stævne i Dansk Industri. Det var dagen, hvor det franske sprog blev fejret i hele verden – la journée de la francophonie – og i Danmark blev det anledningen til en spændende debat om status for det franske sprog, både i erhvervslivet og i undervisningssektoren. Fransk er under pres i det danske uddannelsessystem, men ildsjæle og et samlet blik på faget peger i samme retning – fremad.

24.04.2019 | Bodil Christensen

<http://ncff.dk/aktuelt/nyheder/nyhed/artikel/fransk-fik-en-tiltraengt-fejring/>

Fra venstre Marie-Louise Albers, Gro Caspersen, Mette Skovgaard Andersen, Johnny Laursen, Lisbeth Verstraete-Hansen og Mette Fjord Sørensen i paneldebat om hvordan vi udvikler franskundervisningen i Danmark

Sprog går til hjertet

Direktør i Dansk Industri Tine Roed fortalte indledningsvis, at flere og flere virksomheder i Danmark arbejder på at få en større markedsandel på de franske markeder. Desværre kan både sprog og kulturvanskeligheder volde problemer i de daglige arbejdsgange, og med mere end to hundrede millioner mennesker, der taler fransk, så er udfordringen til at få øje på.

Hendes Kongelige Højhed Prinsesse Marie åbnede debatten med at pege på vigtigheden af, at unge mennesker lærer så mange sprog som muligt, for det er en vigtig ressource, hvis man vil frem i livet:

"Fransk er ikke bare et smukt sprog men også et nyttigt sprog. Det åbner døre og markeder. Sprog har åbnet verden for mig og er et fundament for livet. Sprog kan være en hindring, du kan møde på din vej, men også adgangsbilletten til verden, hvis du mestrer det."

Prinsessen sluttede sit indlæg af med at citere Nelson Mandela:

"Hvis du taler til en mand på et sprog, han forstår, går det til hans hoved. Hvis du taler til ham på hans eget sprog, går det til hjertet."

Undgå misforståelser og krænkelser

Projektchef Jørgen Petersen fra Burmeister & Wain Scandinavian Contractor A/S står i spidsen for en række store projektbyggerier i fransktalende lande. Han fortæller, at kun 5 % af de ansatte taler fransk på forretningsniveau. Til gengæld bruger selskabet samarbejdspartnere, der både kan fransk, engelsk og ikke mindst det lokale sprog i eksempelvis Mali.

De sproglige udfordringer er ellers til at tage at føle på. Jørgen Petersen nævnte et eksempel, hvor en lokal arbejder blev instrueret i at løsne nogle bolte på en maskine. Arbejderen troede, han skulle fjerne boltene helt - med det resultat, at en 2 tons tung del af en kran faldt ned. Heldigvis kom ingen til skade, og procedureerne blev lavet om.

"Vi forbereder vores supervisere grundigt med de mest basale praktiske og kulturelle informationer, inden de kommer på stedet. Et halshugningstegn betyder i vores miljø at stoppe motoren, i Mali betyder det noget helt andet. Vi vil gerne undgå misforståelser og krænkelser."

Lær fransk og send et godt signal

I den franske elektronikkoncern Thales S.A. har man ifølge økonomidirektør Camille Duval fra Thales Danmark A/S meget bevidst valgt at have to officielle sprog, både engelsk og fransk. Al kommunikation foregår på begge sprog, og det er en ekstra omkostning.

"Vi er en meget international organisation, og vi har bevidst valgt at styrke det franske sprog og de franske værdier der, hvor vi er til stede i hele verden", forklarede Camille Duval.

Men er franskmændene ikke ret fordomsfulde? Hvordan reagerer de på, at vi danskere kommer til at sige fejl på fransk, ville ordstyrer Georg Lett fra DLA Piper Danmark Advokatpartnerselskab gerne vide?

"Måske har nogen oplevet, at en taxachauffør eller en tjener reagerer stærkt på fejl", svarer Camille Duval med et glimt i øjet.

"Men i forretningsverdenen hersker der i dag en mere international ånd. Og man sætter pris på, at en person, der kommer til Frankrig, gør sig den ulejlighed at tale sproget og forstå kulturen. Hvis udlændinge opholder sig længere tid i landet, vil de lokale samarbejdspartnere synes, at I med tiden bør gøre en indsats for at lære fransk. Engelsk går an i en periode, men på et tidspunkt vil det blive forventet, at man gør en indsats for at lære fransk."

Til gengæld anbefaler Camille Duval, at man taler det sprog, man behersker bedst, når der skal forhandles kontrakter.

Fransk presses i uddannelsessystemet

Mette Skovgaard Andersen fra Det Nationale Center for Fremmedsprog (NCFE) indledte diskussionen om franskkompetencer med at give et rids over, hvorfor fransk er blevet mere

presset i det danske uddannelsessystem. Det kan vælges i 5. klasse, men er ikke obligatorisk, der er en skæv fordeling af fransklærere på landsplan, en aldrende fransklærerbefolkning i folkeskolen, og meget få, der vælger fransk på læreruddannelse. I gymnasiet er valget af fransk vanskeligt på grund af den nuværende struktur. Og universitetsuddannelserne tiltrækker under 100 nye studerende om året på landsplan, med et frafald på op mod 50 %.

Hvad kan vi gøre for at bryde den onde cirkel, ville ordstyrer Marie-Louise Albers fra Jyllandsposten gerne vide?

Ifølge Mette Skovgaard Andersen handler det om dannelse af identitet inden for det fag, man studerer:

"Hvad kan man blive, og hvem er man? De højere læreanstalter skal hjælpe de unge til at se, hvad de kan bruge uddannelsen til. Ved de nok om sprogidaktik og erhvervslivet? Og er de i stand til at oversætte deres kompetencer til sprog, som arbejdsgiverne kan forstå? Og matcher indholdet i sproguddannelserne de kompetencer, der efterspørges?"

Det vil NCFE gerne være med til at belyse:

"Det er helt unikt, at vi for første gang har en institution, der har fået i opdrag at kaste et samlet blik på hele uddannelsessystemet, især fordi vi kan se, at mange udfordringer handler om brobygningsproblematikker", forklarede Mette Skovgaard Andersen.

Dekan Johnny Laursen fra Aarhus Universitet har samlet sprogene:

"I Aarhus er vi nået langt ved at flytte vores erhvervsproglige uddannelser over til det humanistiske fakultet, hvor alle sprog nu er samlet. Men optaget er stadig ikke imponerende. Og hvis vi ikke gør noget, så går der ikke lang tid, før man kun kan få fransk på ganske få privilegerede skoler og gymnasier nord for København."

Lisbeth Verstraete-Hansen fra Københavns Universitet fremhævede det positive i det arbejde, der lægges i, at fransk bliver en del af andre studier. Og samarbejdet mellem KU og CBS om en fælles master tæller også på positivsiden. Men hun understregede samtidig nødvendigheden af at have en central uddannelse i fransk som basis for alle andre tiltag. Endelig påpegede hun, at vi på alle niveauer skal arbejde med det image, fransk har fået. Under et studiebesøg beskrev en gymnasielev det som en arrogant svane.

Mette Fjord Sørensen fra Dansk Industri efterlyste et forretningsmæssigt wake-up call. "40 % af vores internationale virksomheder peger faktisk på fransk som en vigtig ekstra kompetence", forklarede hun. Hendes anden bekymring er demokratisk. "Hvis vi kun kan få vore informationer oversat fra engelsk, hvordan skal vi så kunne håndtere en global verden?"

Mette Fjord Sørensen kunne godt forestille sig en elitesatsning i forhold til fransk på universitetet, så det blev eksklusivt at lære fransk og blive sendt ud i verden, hvor sproget bliver talt.

Det friske pust fra folkeskolen

Der er masser af elever, der gerne vil have fransk, fortæller Gro Caspersen, lærer på Nymarkskolen i Svendborg. Gro Caspersen fik Politikens Undervisningspris i 2018 (særpris),

og dommerne i konkurrencen fremhævede bl.a., at hun formåede at gøre et fag, som ofte omtales som 'et lille fag' eller 'et svært fag', til et stort og spændende fag. På årets *Journée de la Francophonie* brændte Gro Caspersen også igennem, og rigtig mange, heriblandt den franske ambassadør Caroline Ferrari spurgte efterfølgende Gro Caspersen, om de måtte komme på besøg i Svendborg. Alle var velkomne sagde Gro, ligesom hun også gerne stillede op til et lille afsluttende interview:

"Fransk er ikke en arrogant svane. I vores undervisning lægger vi meget vægt på det kommunikative og på at indgyde eleverne mod til at turde springe ud i en samtale. Verden er blevet mindre. Rigtig mange af mine elever hører fransk rapmusik, og jeg oplever også, at eleverne bringer fransk ind til mig. Fransk er blevet mere til at gå til, og jeg er meget i mod, at det er elitært. Og mange af vores elever har en stor sproglig kapacitet. De, der kommer fra hjem med flere sprog, har faktisk nemmere ved at gå i krig med det franske", fortalte Gro Caspersen.

"Vores motto er, at eleverne skal synes, fransk er sjovt og være motiverede. Vi tager blandt andet udgangspunkt i film og underviser i fransk som et brugssprog. Vi er meget specifikke med, hvilket ordforråd, vi vil have, eleverne tilegner sig. Vi har for eksempel arbejdet med La Francophonie, og så definerer vi, hvilket ordforråd der for eksempel skal til for at præsentere et fransk land. Eleverne skal have en oplevelse af, at de mestrer sproget. Vi arbejder også meget med brobygning, og mange vælger fransk både som fortsætter- og begyndersprog på Svendborg Gymnasium."